

Neovisno o tome hoće li čovječanstvo uspjeti održati globalni rast temperature unutar margina u kojima možemo koliko toliko ublažiti klimatske promjene, centralne banke će prije ili kasnije morati djelovati. Kazao je to za Euractiv Benoît Cœuré, član izvršnog odbora Europske centralne banke prošloga tjedna na sastanku u Berlinu.

Ako povećanje temperature ipak pređe održivu razinu, postat će nemoguće predviđati (ekonomski) šokove koje izazivaju poplave, suše, požari i slično, a koji utječu na inflaciju. Posljedice na makroekonomiju mogli bi biti ogromne, kazao je Cœuré. Suše, npr. ili toplinski udari često dovode do lošeg uroda usjeva što povećava cijenu hrane, globalno, dok poplave npr. ili uragani uništavaju proizvodne kapacitete zbog čega onda rastu cijene inputa i outputa. Neki će dijelovi svijeta postati nenaseljivima, ili teško naseljivima, što će dovesti do migracija koje će utjecati na cijenu rada i inflaciju u ciljnoj zemlji.

Ekonomski nestabilnosti može izazvati čak i brz i uspješan prijelaz na obnovljive izvore energije i tehnološki napretci. Na primjer, promjene u energetskom sektoru znatno utječu na cijene do toga da mijenjaju očekivanja srednjoročnih učinaka inflacije. Zatim, proširenje upotrebe umjetne inteligencije, samovozeći automobili i sl. mogu znatno potisnuti inflaciju do mjere u kojoj ona počinje uzrokovati silaznu putanju plaća i cijena. No, bankari centralnih banaka ovo sve već znaju. Na isto se upozoravalo u njihovim krugovima i na COP 21 konferenciji u Parizu 2015. godine.

#### Sistemski rizici

Ekonomski posljedice klimatskih promjena i prelaska na OIE pokazuju se u vremenskom okviru puno širem od tri do deset godina koliko ekonomisti obično uzimaju u obzir u svojim izračunima. Kazao je to Mark Carney, guverner Bank of England u Parizu 2015. uz napomenu da će u trenutku kad klimatske promjene počnu imati učinke na financijsku stabilnost već biti prekasno za sprečavanje te destabilizacije.

Potaknut razgovorima iz Pariza 2015. godine, Europski odbor za sistemske rizike, savjetodavno tijelo pri EU nastalo nakon finansijske krize iz 2008., izdao je u februaru 2016. godine upozorenja o prekasnom i prenaglonom prijelazu na niskougljičnu ekonomiju. Nagle tranzicije mogu ugroviti BDP i uzrokovati naglu promjenu cijena u karbonski intenzivnim industrijama koje se uvelike financiraju putem duga. U kombinaciji s prirodnim katastrofama, čiji se porast učestalosti očekuje, to bi moglo značajno npr. povećati premije osiguranja i destabilizirati ekonomiju.

ECB dosad nije reagirao ni na koji način, budući da su učinci suša i toplinskih udara bili privremeni i povremeni te nisu imali sistemske posljedice, piše Euractiv. No, koliko je uopće realno očekivati da će ECB donijeti mјere koje su dugoročno ispravne za čovječanstvo? Sudeći prema njihovim reakcijama na krizu iz 2008. - nikakve. To zapravo znači da ECB

mora u potpunosti promijeniti svoju monetarnu politiku i pristup ekonomskim nestabilnostima želi li minimalizirati ekonomske posljedice klimatskih promjena u Europi.  
Izvor: bilten.org